

SPIEBRIEF

Parkieten zijn innemende en intelligente vogels, wat waarschijnlijk de vele websites verklaart die aan ze zijn gewijd. Deze vogels hebben bescherming nodig tegen een aantal veelvoorkomende huishoudelijke voorwerpen en natuurlijke vijanden, en als je parkiet en je kind een huis delen, moet je je kind leren hoe het vriendschap kan sluiten met de vogel. Je moet ook weten wat je moet doen in noodsituaties, zoals wanneer je parkiet eerste hulp nodig heeft, wanneer ze eieren heeft gelegd of wanneer hij is weggevlogen.

Hoe krijg je een weggevlogen parkiet terug?

Als je parkiet niet gekortwiekt is of als je vermoedt dat de veren weer aan het uitgroeien zijn, wees dan heel voorzichtig met open ramen en deuren. Zelfs een gekortwiekte parkiet kan ver komen als de wind goed staat, want het zijn lichte vogels. Plaats horren voor de ramen en zorg ervoor dat je vogel in zijn kooi zit als je de deur opendoet. Neem je parkiet nooit op je schouder mee naar buiten. Het komt heel vaak voor dat parkieten zo wegvliegen.

Als je parkiet wegvliegt, zijn hier wat tips hoe je hem kunt terugvinden:

- » Let op de richting waarin de parkiet vloog en probeer hem in het zicht te houden als je kunt. Als je de vogel kunt zien, probeer hem dan te lokken met een stukje trosgierst.
- » Een kooigenoot is ook een grote verleiding om terug te keren, dus als je andere parkieten hebt, breng ze dan naar buiten in een veilige draagkooi zodat ze met je vogel kunnen kwebbelen.
- » Neem de kooi van je vogel mee naar buiten (of een kleinere kooi die hij kent) en vul deze met zijn favoriete voer en veel water. Wellicht komt je vogel naar zijn kooi als hij honger krijgt.
- » Speel het geluid van kwetterende parkieten af. Je kunt zoiets online vinden of van tevoren de geluiden van je parkiet opnemen.
- » Als je vogel bij het vallen van de avond nog niet naar beneden is gekomen en je weet waar hij zit, kun je naar boven klimmen en hem vangen. Een vogelnet is op zo'n moment erg handig. Vogels zien 's nachts niet goed en zijn makkelijker te vangen als het donker is.
- » Als je de vogel de eerste avond nog niet hebt teruggevonden, is het tijd om flyers te plakken. Hang overal foto's van de parkiet op of maak afdrukken van een foto van een soortgelijk uitziende vogel op internet. Klop aan bij de burens en vraag of ze een oogje in het zeil willen houden. Bied eventueel een beloning aan.
- » Bel je plaatselijke vogelclub en dierenwinkels en vertel ze over je verloren vogel voor het geval iemand contact met ze opneemt over een vogel die ze hebben gevonden. Zet zijn foto ook online. Je kunt lokale groepen voor verloren huisdieren vinden op Facebook en andere socialmediasites.

In de meeste gevallen zal een tamme parkiet naar iemand toe vliegen als hij honger heeft of eenzaam is. Hij kan op iemands schouder landen en in het ideale geval zal die persoon gewetensvol genoeg zijn om online te controleren of iemand een vogel kwijt is.

SPIEBRIEF

Een eerste hulpkit voor parkieten

Ook al ben je goed uitgerust met je EHBO-doos, deze kan niet in de plaats komen van de zorg door je vogel- of dierenarts.

Je eerste hulpkit voor parkieten dient te bevatten:

- » alcohol (voor het schoonmaken van je instrumenten)
- » antibioticazalf (een niet-vettige soort, voor kleine wondjes)
- » kuikenvoeding (voor het voeren van jongen en zwakke volwassen vogels)
- » verband en gaasjes (voor het verbinden van kleine wondjes)
- » vogelveilig bloedstelpend poeder
- » flessenwater (voor het schoonmaken van ogen of wondjes)
- » watten (voor het schoonmaken van kleine wondjes)
- » vaatwasmiddel (mild, voor het reinigen van gereedschap)
- » pipet (voor het voeren van zwakke vogels)
- » oogdouche (voor het spoelen van de ogen)
- » verwarmingskussen (voor ziekenhuiskooi)
- » waterstofperoxide (voor het schoonmaken van kleine wondjes)
- » nagelschaartje (voor het knippen van nagels)
- » nagelvijl (voor het vijlen van nagels)
- » Pedialyte (om aan zwakke volwassen vogels te geven)
- » zaklampje (om beter te zien)
- » wattenstaafjes (om kleine wondjes schoon te maken)
- » zoutoplossing (om kleine wondjes en ogen te spoelen)
- » sanitaire doekjes (voor je handen)
- » spuitfles (voor het sprayen van oplossingen op wonden of ogen)
- » injectiespuit (zonder naald, voor het voeren van zwakke vogels)
- » handdoeken (klein, om de vogel vast te houden)
- » transportbox (om naar de vogelarts te gaan)
- » pincet (voor wat dan ook)
- » telefoonnummer van de dierenarts (zodat je in geval van nood kunt bellen)

Geef je parkiet nooit vrij verkrijgbare medicijnen die bedoeld zijn voor mensen of andere dieren. Breng hem onmiddellijk naar een vogel- of dierenarts in plaats van te proberen de vogel zelf te helpen.

Inleiding

Veel mensen herinneren zich dat ze een parkiet hadden toen ze een kind waren, en veel kinderen (en veel volwassenen!) hebben er nu een, willen er een of krijgen er een cadeau. Als gezelschapsdier heeft de parkiet alles. Hij is klein genoeg voor zelfs het kleinste appartement, is net zo aanhanke-lijk als een schoothondje en kletst meer dan zelfs de grootste papegaai. Wat wil je nog meer?

Over dit boek

Parkieten voor Dummies is voor mensen die geïnteresseerd zijn in parkie-ten, of je nu meer wilt weten over parkieten voordat je er een aanschaft, je onlangs een parkiet (of twee) in huis hebt gehaald, je een ouder bent die dit boek voor je kind koopt of een jongere die het voor zichzelf koopt. Misschien ben je op zoek naar essentiële informatie over het houden en verzorgen van je nieuwe vogel. Misschien heb je gewoon een opfrisser nodig over de beste manier om voor je gevederde vriendje te zorgen, wil je hem beter leren begrijpen of wil je beginnen aan wat training voor gevor-derden. Misschien ben je toe aan een nieuwe vogel, maar weet je niet zeker of een parkiet geschikt is voor jou en je gezin. Als een van de boven-staande beschrijvingen op jou van toepassing is, dan ben je hier aan het juiste adres.

Let tijdens het lezen op *cursief* gedrukte tekst, die duidt op een nieuwe term die in dezelfde zin (of in elk geval in dezelfde alinea) wordt uitge-legd. Je gaat af en toe ook tekstkaders tegenkomen (de grijze vakken) met extra informatie bij de hoofdtekst. Tekstkaders zijn altijd interessant om te lezen, maar je hebt de informatie niet nodig om de grote lijn te kunnen volgen. Je kunt ze dus gerust overslaan.

Veronderstellingen over jou

Bij het schrijven van *Parkieten voor Dummies* ben ik uitgegaan van een aantal veronderstellingen over mijn lezers:

- » Je wilt graag een parkiet of iemand in jouw gezin wil er een, en je wilt meer leren over hun verzorging en training.
- » Je hebt al een parkiet, of twee, of twintig, en je wilt je kennis over de verzorging van parkieten opfrissen en een paar dingen leren die je nog niet weet.
- » Misschien ben je vrijwilliger bij een vogel- of papegaaienopvang en wil je in staat zijn om je klanten grondiger te informeren.
- » Misschien wil je beginnen met het fokken van deze populaire kleine vogels en wil je informatie over hoe je dat proces soepel laat verlopen.

Hoe dan ook, of je nu een nieuweling bent of een doorgewinterde parkietenhouder, in dit boek vind je altijd iets van je gading.

Dit pictogrammen in dit boek

Let onder het lezen van *Parkieten voor Dummies* op deze pictogrammen die je hier en daar tegenkomt:

TIP

Dit pictogram verwijst naar tips en trucs die je helpen de best mogelijke parkietenvriend te zijn.

BELANGRIJK

Dit pictogram wijst op informatie die zo belangrijk is dat je die maar beter kunt onthouden.

PAS OP

Dit pictogram geeft informatie over dingen die schadelijk kunnen zijn voor jou of jouw parkiet.

TECHNISCHE
INFO

Dit pictogram markeert informatie die je kunt gebruiken om je vrienden te imponeren met je verbazingwekkende vogelkennis, maar die absoluut niet essentieel is en die je dus ook gerust mag vergeten.

Hoe nu verder?

Parkieten voor Dummies is een naslagwerk, dus je hoeft het niet van kaft tot kaft te lezen. Begin met hoofdstuk 4 voor basisinformatie, blader naar hoofdstuk 7 als je probeert parkietentaal te leren, of ga naar hoofdstuk 2 als je nog steeds twijfelt om een parkiet aan je gezin toe te voegen. (Maar als je het boek liever van begin tot eind leest, is dat natuurlijk ook prima.)

1

**Kennismaken
met de parkiet**

IN DIT DEEL . . .

Uitzoeken of een parkiet bij jou past.

Vorbereidingen om je parkiet mee naar huis te nemen.

Goede voeding voor je parkiet.

Hoofdstuk 1

Parkieten: meer dan alleen mooie fluiters

Het woord *parkiet* is een algemene term voor elke kleine, slanke vogel uit de papegaaienfamilie met een lange, spits toelopende staart. Maar wanneer de meeste mensen aan een 'parkiet' denken, denken ze aan de kleine, felgekleurde vogel die in de meeste dierenwinkels (en bijna ieders jeugd) voorkomt.

Parkieten zijn ongeveer 18 centimeter lang (de Engelse parkiet ongeveer 23 centimeter), waarbij het grootste deel van die lengte wordt ingenomen door de staart. De gewone parkiet, *Melopsittacus undulatus*, ook wel *gras-parkiet* genoemd, wordt van nature in grote zwermen aangetroffen op de graslanden van de Australische outback. De Engelse parkiet heeft dezelfde Latijnse soortnaam, ook al is hij veel groter.

TECHNISCHE
INFO

WAAR PARKIETEN VANDAAN KOMEN

Parkieten arriveerden rond 1838 in Europa, meegebracht uit Australië door de Britse naturalist John Gould en zijn zwager Charles Coxen, die het eerste *legsel* (nest) grootbrachten. Europeanen ontdekten dat deze vogels gemakkelijk te kweken waren, en rijke mensen waren dol op ze. Ze werden al snel populair in Duitsland, België, Frankrijk en Nederland.

Een gele mutatie deed zich voor in België rond 1875, wat leidde tot andere kleurmutaties, waaronder olijfgroen, donkergroen en grijsgroen. Gezelschapsparkieten waren gewoon groen, zoals ze in het wild zijn, tot rond 1881 een Nederlandse vogelhouder een blauw kuiken vond in de nestkasten. Deze blauwe vogel was verantwoordelijk voor andere mutaties in de kleuren kobalt, mauve, leisteen, grijs en violet.

De parkiet belandde eind jaren twintig in Amerika, maar werd pas populair als gezelschapdier in de jaren vijftig. Tegenwoordig zijn er honderden kleurmutaties en -varianties. Toch zijn de meest voorkomende kleuren het populairst: groen, blauw, geel en wit.

De gewone versus de Engelse parkiet

Hoewel de oorsprong van zowel de gewone als de Engelse parkiet in Australië ligt, lijkt de gewone grasparkiet meer op zijn wilde neef dan de Engelse parkiet. De Engelse parkiet is wat liefhebbers een tentoonstellingsvogel of een showparkiet noemen, omdat hij vaak wordt geshowd in grote parkietenshows (zoets als hondenshows, maar dan voor vogels). Hij is bijna twee keer zo groot als de gewone parkiet, en hij heet 'Engels' omdat Britse kwekers de grotere parkiet uit West-Europa kregen en als tentoonstellingsparkiet naar Amerika stuurden.

De Engelse parkiet is in principe *gedomesticeerd*, wat betekent dat hij door middel van selectief kweken zijn wilde vorm verloren heeft. Dit soort selectief fokken (ervoor kiezen alleen met dieren te kweken die de gewenste eigenschappen hebben, zodat de jongen ook deze eigenschappen krijgen en doorgeven aan toekomstige generaties) is wat mensen al duizenden jaren met honden doen. (Bedenk eens hoe verschillend hondensrassen zijn. Het is moeilijk voor te stellen dat ze allemaal afstammen van een paar soorten wilde hond.) Hoewel geen enkele papegaaiachtige echt gedomesticeerd is, komt de Engelse parkiet nog het dichtst in de buurt.

Engelstaligen noemen de grotere versie van de parkiet een *budgie* en de kleinere versie een *parkiet* (zie figuur 1.1), maar in het kader van dit boek

noem ik al deze vogeltjes gewoon parkieten. De basisverschillen zijn als volgt:

- » **Verskil in grootte.** De gewone parkiet is kleiner, dunner en meer gestroomlijnd dan zijn Engelse tegenhanger. De Engelse showparkiet ziet er statig uit, met volle, prominente borst en voorhoofd. Zijn ogen zijn nauwelijks zichtbaar en zijn snavel is weggestopt in de veren van zijn kop. Hij is zo'n 23 centimeter lang, terwijl de gewone ongeveer 18 centimeter lang is.

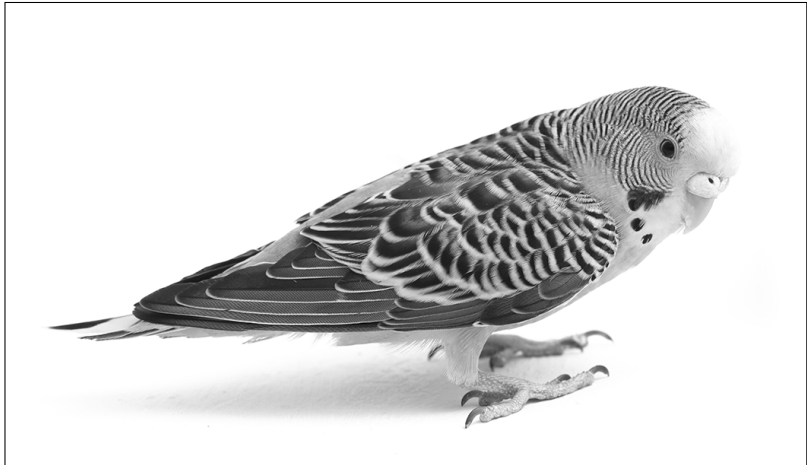
FIGUUR 1.1:
De Engelse parkiet (links, mannetje) en gewone parkieten (rechts, vrouwtje en mannetje)

- » **Temperament.** De gewone parkiet is pittiger dan de Engelse parkiet en kan actiever zijn dan zijn rustigere neef. Beide vogels zijn goed gezelschap. Welk type je ook kiest, je kunt de vogel temmen tot een geweldige metgezel of een koppel houden om wat levendigheid aan je huis toe te voegen.
- » **Levensduur.** De levensduur is een van de belangrijkste verschillen tussen de gewone en de Engelse parkiet. De grote Engelse parkiet leeft ongeveer zeven tot acht jaar, de gewone parkiet kan met de juiste verzorging veertien jaar of ouder worden.

De anatomie van een parkiet

Als je de anatomie van je vogel kent, kun je een probleem beter omschrijven aan een dierenarts als je dat ooit moet doen. En je kunt op deskundig niveau van gedachten wisselen met andere vogelhouders. Dit zijn de belangrijkste onderdelen van je parkiet (zie figuur 1.2):

- » **Kruin.** De kruin is de bovenkant van de kop.
- » **Neusgaten.** De neusgaten zitten aan de bovenkant van de snavel.
- » **Neusdop.** De neusdop (of washuid) is het vlezig gebied boven de snavel dat de neusgaten bevat. Bij jonge parkieten is hij wit tot lichtroze. De washuid wordt paars-roze bij mannetjes en wit-blauw bij vrouwtjes wanneer ze nog niet ontwikkeld genoeg zijn om zich voort te planten. Wanneer parkieten volwassen zijn en klaar om zich voort te planten, wordt de neusdop blauw bij mannelijke parkieten en bruin bij vrouwtjes.
- » **Snavel.** De boven- en onderkaak vormen de snavel van de parkiet. De parkiet is geclassificeerd als een *kromsnavel*, wat betekent dat de snavel de vorm heeft van een haak en perfect is voor het kraken van zaden en het breken van twijgen.
- » **Oor.** Je parkiet heeft kleine platte gaatjes als oren, en ze zijn bedekt met dunne veertjes die het oor beschermen. Dit is de reden waarom je ze niet kunt zien, tenzij je vogel nat is.
- » **Ogen.** De ogen van de parkiet zitten aan weerszijden van zijn kop, zodat zijn gezichtsveld ongeveer 300 graden is. Een mens heeft maar een gezichtsveld van ongeveer 120 graden. Dit bredere zicht op de wereld komt omdat de parkiet een prooidier is en constant op zijn hoede moet zijn voor roofdieren. Zoals veel vogels hebben parkieten een derde ooglid, het zogeheten *knipvlies*, een dun, half doorzichtig ooglid dat het oog spoelt als een ruitenwisser en sluit voor bescherming.
- » **Keel.** De keel zit net onder de snavel en strekt zich uit tot de borst.
- » **Nek.** De nek is de achterkant van de hals.
- » **Schouder.** De schouder zit aan de bovenkant van de vleugel, het dichtst bij de rug van de parkiet.
- » **Borst.** De borst zit net onder de keel.
- » **Voet.** Wat de meesten van ons zien als een vogelpoot, is eigenlijk de voet van een vogel. Dat is waarom de 'knie' de verkeerde kant op lijkt te buigen, want het is eigenlijk de hiel van de vogel. De voet van de parkiet is *zygodactyl*, wat betekent dat hij twee tenen vooraan heeft en twee achteraan, perfect om te grijpen en te klimmen.

FIGUUR 1.2:
Alle delen van een
gezonde parkiet.

- » **Cloaca.** De cloaca is waarmee je vogel zijn behoefte doet. Bij een mens zou dit een gecombineerde anus en plasbuis zijn. Vogels scheiden hun urine en poep tegelijk uit: de natte buitenring van een 'vogelflats' is de urine.
- » **Primaire veren.** Parkieten hebben tien lange primaire vleugelveren die helpen bij het vliegen.
- » **Secundaire veren.** De secundaire veren op de vleugel komen na de primaire veren, dicht bij het lichaam.
- » **Stuit.** De stuit bevindt zich onder de primaire vliegveren op de onderrug van de parkiet.
- » **Mantel.** De mantel is het ruggedeelte tussen de schouders van de parkiet.
- » **Krop.** De krop is een zakachtig orgaan dat lijkt op een 'eerste maag'. Het is de plek waar het voedsel onmiddellijk na het doorslikken terecht komt en bevindt zich boven aan de borst.
- » **Syrinx.** De syrinx is te vergelijken met de stembanden bij mensen. Hij stelt parkieten in staat te praten en te vocaliseren als er lucht doorheen wordt geduwd.

IN DIT HOOFDSTUK

Wat voegt een parkiet toe aan je leven?

Wat hebben parkieten van jou nodig?

Zijn jij en een parkiet een goede match?

Een tweeparkietenhuishouden worden

Wat er komt kijken bij het kweken van parkieten?

Hoofdstuk 2

Is een parkiet een ideaal huisdier?

Als je probeert te beslissen of je een parkiet in huis wilt halen, ben je bij het juiste hoofdstuk. Zelfs als je al een parkiet hebt, heeft dit hoofdstuk jou iets te bieden. Hier kom je te weten wat je van een parkiet kunt verwachten (van zijn bruisende persoonlijkheid tot de gevreesde rommel die hij maakt) en wat je parkiet van jou verwacht. Ik laat je kennismaken met de uitdagingen die gesteld worden door kinderen en gezelschapsdieren (of het nu vogels, katten of honden zijn). Ik geef je ook informatie over het houden van meer dan één parkiet.

Weten wat je mag verwachten van een parkiet

Hoe geweldig ze ook zijn, parkieten worden nog steeds beschouwd als wilde dieren, net als alle andere gezelschapspapegaaien. Hoewel parkieten het dichtst in de buurt komen van gedomesticeerde vogels (anders dan de kanarie), hebben ze nog steeds hun eigenaardigheden. Weten wat je kunt verwachten van je parkiet, van persoonlijkheid tot levensduur, zal de relatie met je vogel beter en sterker maken.

Een geweldige persoonlijkheid

Net als bij mensen het geval is, is elke parkiet een individu, met zijn eigen individuele persoonlijkheid. Sommige zijn lief en aanhankelijk, terwijl andere altijd angstig of agressief blijven. Wat je van je parkiet ontvangt, hangt sterk af van wat je erin stopt. In het algemeen kan een vriendelijke, voorzichtige verzorger een parkiet temmen tot een liefdevolle metgezel.

Als je twee parkieten koopt die op elkaar lijken, ben je misschien bang dat dat je ze nooit uit elkaar zult kunnen houden. Maar nadat je ze hebt leren kennen, zul je zien dat ze hun eigen persoonlijkheden hebben, met elk hun eigen voorkeuren en antipathieën, verschillende maniertjes en een verschillende aanleg voor praten en training.

Herrie en spraakvaardigheid

Als je behoefte hebt aan een stil huis, dan zijn parkieten niet de vogel voor jou. Je gaat lawaai nooit voorkomen. Ze kwetteren, zingen en praten zelfs een groot deel van de dag, hoewel ze ook hun stille momenten hebben. Gelukkig produceren parkieten geen echt hard geluid, maar ze zijn wel aanhoudend luidruchtig. Net zoals schoonheid in het oog van de toeschouwer zit, zo zit luidruchtigheid in het oor van de toehoorder. Sommige mensen hebben helemaal geen last van het lawaai van parkieten, terwijl anderen geïrriteerd kunnen raken door het constante gekwetter.

PAS OP

Een gezonde en gelukkige parkiet is nogal luidruchtig. Wees op je hoede bij een stille vogel, want het kan zijn dat hij zich niet goed voelt. Vogels zijn geneigd om tekenen van ziekte heel goed te verbergen, dus als ze stiller zijn dan gewoonlijk, is dat zeker reden tot bezorgdheid.

Parkieten zijn uitstekende praters, soms zelfs beter dan sommige grotere vogelsoorten. Parkieten kunnen honderden woorden en zinnen leren en zeggen ze duidelijk en door elkaar. Mannetjes praten eerder en vaker, maar ook *poppen* (vrouwelijke vogels) staan erom bekend graag te kletsen.

Kameraadschap

Een van de beste redenen om een parkiet aan te schaffen, is het gezelschap. Parkieten zijn aanhankelijke metgezellen en hechten zich gemakkelijk aan elke mens die geduldig en vriendelijk is. Je parkiet kan het heerlijk vinden om op je schouder te zitten terwijl jij je klusjes doet of televisiekijkt. Hij zal je wenkbrauwen gladstrijken en in je oor zingen.

TIP

Als je wilt dat je parkiet een aanhankelijke kameraad is die aan je is toegewijd, houd er dan maar één, zolang je in staat bent om die veel aandacht te geven. Als je minder tijd hebt om met een enkele vogel door te brengen, overweeg dan een koppel. Een koppel parkieten zal zichzelf vermaken en bezighouden, en je hoeft je geen zorgen te maken dat je vogel in zijn eentje zit weg te kwijnen.

Troep en nog meer rotzooi

Vogels maken rommel. Je zult zeker zaadjes onder je voeten horen kraken, en misschien zelfs met een beetje water erbij nadat de parkiet zijn bad heeft genomen. Wellicht groeien er zelfs zaadjes uit je tapijt (ja, dat is mij ook overkomen)!

TIP

Kooien van plexiglas zijn de beste manier om de rommel in toom te houden (meer hierover in hoofdstuk 4). Maar zelfs als je alle zaadvangers en alle bakjes met afdak aanschaft die er te koop zijn, kun je niet voorkomen dat het rommelig wordt. Wen er maar aan en houd des te meer van je vogel als het onvolmaakte schepsel dat hij is.

Tien jaar of meer – als je je best doet

Helaas leven de meeste parkieten in een gemiddeld huishouden maar een paar jaar, als gevolg van onjuiste verzorging en voeding, verwaarlozing en ongelukken. Maar met de juiste verzorging kan een parkiet wel twaalf tot vijftien jaar oud worden.

Vanwege zijn specifieke kweek wordt de grotere Engelse parkiet slechts zeven of acht jaar; en dan is het echt een oudje. Ze kunnen wellicht langer leven met uitzonderlijke zorg.

Weten wat jouw parkiet van jou verwacht

Je parkiet is van jou afhankelijk voor al zijn behoeften: goede huisvesting, voeding, speeltijd buiten de kooi en veiligheid. Jij bent verantwoordelijk voor elk aspect van zijn leven. In de volgende paragrafen vertel ik wat je parkiet van jou nodig heeft, maar hier is alvast een korte lijst van de basisingen:

- » **Een schone kooi.** Je moet de bodem van de kooi van je parkiet bijna elke dag schoonmaken, anders zal het afval van je vogel korstig worden en veranderen in fijnstof, dat jouw parkiet (en jij) kan inademen. Dat is niet gezond. Maak eens per week de kooi en de omgeving grondig schoon. (Meer over het schoonmaken van de kooi vind je in hoofdstuk 9).
- » **Water.** Geef je parkiet zo mogelijk twee keer per dag vers water, maar in ieder geval één keer per dag. Als het waterbakje niet leeg is (dat zou het sowieso niet moeten zijn), gooi dan de rest van het vuile water weg en vervang het, zodat je parkiet altijd een verse watervoorraad heeft.
- » **Voedsel.** Geef één keer per dag vers en gekookt voedsel. Net als voor water geldt: als de vogel het verse voer van de vorige dag niet heeft opgegeten, gooi dan het oude voer weg en vervang het door nieuw. Dit geldt niet voor ongekookt voedsel, zoals zaden of pellets. Dat kun je gewoon bijvullen. (**Opmerking:** je dient het water zo mogelijk twee keer per dag te verversen, maar het voer slechts één keer per dag).
- » **Speeltijd.** Je parkiet heeft elke dag veilige speeltijd nodig buiten de kooi, tenzij de vogel in een grote kooi zit van ten minste drie tot vier meter lang, of in een grotere volière. Houd de vogel goed in de gaten (evenals je andere huisdieren) wanneer hij uit zijn kooi is. Controleer bovendien de kooi en het speelgoed van je vogel dagelijks op slijtage.
- » **Aandacht voor zijn gezondheid.** Je parkiet kan niet even naar de dierenarts vliegen als hij zich een beetje ziek voelt. Jij moet goed letten op tekenen van ziekte en hem naar de dierenarts brengen als je vermoedt dat er iets mis is of als je vogel een ongelukje heeft gehad.
- » **Empathie.** Je parkiet is voor zijn verzorging en zijn recreatieve activiteiten voor honderd procent van jou afhankelijk. Houd in gedachten dat je parkiet een vogel is die in plaats van in de vrije natuur, in een kooi in een mensenhuis moet leven. Heb hier begrip voor en geef je parkiet genoeg tijd buiten zijn kooi op je schouder, in een afgesloten kamer of een veilig deel van het huis, of bied hem een grote vliegkooi of volière.

» **Een veilig thuis.** Als je een parkiet in huis haalt, moet je ervoor zorgen dat het een veilige plek voor hem is. (Zie hoofdstuk 4 voor meer informatie over het parkietveilig maken van je huis). Zorg er ook voor dat de behuizing van je parkiet uit de buurt van tocht is en dat de kamer waar hij verblijft niet te koud of te warm wordt.

Naast deze basisprincipes van vogelverzorging heeft je parkiet nog andere dingen van je nodig, die in de volgende paragrafen aan bod komen.

Een goed thuis

Parkieten hebben een kooi nodig die zo groot is als je woonruimte en budget toestaan. Als je geen grote kooi kunt kopen, spaar dan tot je dat wel kunt. Een krap behuisde parkiet zal heel ongelukkig zijn.

De omgeving van een parkiet heeft goede verlichting nodig. Dat kan indirecte natuurlijke verlichting zijn met wat direct zonlicht overdag (al dient wel altijd de helft van de kooi in de schaduw te staan, zodat de vogel zich kan terugtrekken om een zonnesteek te voorkomen). Je kunt ook speciale vogellampen gebruiken, die je in de dierenwinkel of online kunt kopen. Een clip-onlamp of een volspectrumlamp voor vogels houdt je parkiet gezond.

Idealiter moet de temperatuur in de omgeving van je parkiet tussen 20 °C en 22 °C liggen. Zorg ervoor dat je vogel het niet te koud of te warm krijgt en dat hij bij warm weer altijd schoon, vers water heeft. Je kunt zien dat je vogel het te koud heeft als hij met opgestoken veren zit; als hij het te warm krijgt, zal hij zijn vleugels openen bij het schoudergewricht en hijgen met open snavel. Als het 's nachts in je huis kouder dan 20 °C is, moet je de kooi afdekken om de warmte binnen en tocht buiten te houden. (In hoofdstuk 4 vind je advies over hoe je je vogel warm kunt houden in de koelere maanden.)

TIP

Maak voordat je je parkiet mee naar huis neemt, ruimte voor zijn kooi op een plek waar hij de meeste aandacht zal krijgen. Ik vind het prettig om de kooien van mijn vogels op een plek te zetten waar ze me het grootste deel van de tijd kunnen zien, zoals in de woonkamer. Ze kunnen dan bovendien televisie kijken (en geloof me, dat vinden ze leuk!). Het is *onwaarschijnlijk* dat je parkiet veel aandacht krijgt in een garage, kinderkamer of serre.

Tijd

Verwacht ten minste twee uur per dag met je vogel door te brengen. Besteed meer tijd met je parkiet op de dagen dat je meer tijd hebt, maar twee uur is het absolute minimum. Dat is dus minstens veertien uur per week, en mogelijk meer.

Schoonmaken, voeren, water geven en spelen met je parkiet nemen tijd in beslag. Je bent ook tijd kwijt met het regelen van een en ander als je op vakantie gaat en je zult ook enige tijd doorbrengen in de praktijk van de dierenarts.

PAS OP

Als je denkt dat ik overdrijf en dat jij gemakkelijk in minder tijd voor je parkiet kunt zorgen, vraag je dan af waarom je de vogel überhaupt wilt. Tijd doorbrengen met je parkiet moet iets zijn waar je van geniet – zelfs als het gaat om de minder leuke dingen zoals de kooi schoonmaken. Als je op zoek bent naar manieren om geen tijd te hoeven besteden aan je parkiet, is een vogel misschien niet iets voor jou.

Routine

In het wild plannen parkieten hun dag rond de zon. Ze kennen de seizoenen en weten hoe ze zich moeten gedragen als water of voedsel schaars of overvloedig is. In de natuur doen dezelfde gebeurtenissen zich dag na dag en jaar na jaar voor, en deze vogels zijn geprogrammeerd om met de stroom mee te gaan.

TIP

Creëer een dagelijkse routine en probeer je daaraan te houden. Je vogel moet precies weten wanneer je hem eten gaat geven, wanneer je zijn kooi schoonmaakt, wanneer hij naar buiten mag om te spelen en wanneer het tijd is om te gaan slapen. Als je een routine met je parkiet aanhoudt, zal hij je uiteindelijk waarschuwen als je een stap hebt gemist. Als je leven hectisch is, doe dan gewoon je best. Gelukkig zijn parkieten niet zo kieskeurig over een dagelijkse routine als sommige van de grotere papegaaien.

Bepalen of een parkiet iets voor jou is

Als je nog steeds niet zeker weet of een parkiet iets voor jou is, bedenk dan om te beginnen voor wie je de vogel koopt (voor jezelf of voor iemand anders, zoals je zoon of dochter), hoeveel geld je zult moeten besteden aan de verzorging van de vogel en wat voor soort thuis je kunt bieden. Parkieten brengen vreugde en geluk in miljoenen huizen, en dat kan ook voor jouw huis gelden als je serieus hebt nagedacht over wat er tegenover staat.

BELANGRIJK

OP VAKANTIE GAAN ZONDER JE VOGEL

Sommige mensen denken niet aan dingen als vakantie als ze een huisdier kopen. Probeer een verantwoordelijke vriend, buurman of dierbaar persoon te vinden die voor je parkiet wil zorgen wanneer je weg bent. Als je niemand kunt vinden, bel dan een dierenkliniek of dierenasiel en informeer daar naar pensioenmogelijkheden.

Als je vaker van huis dan thuis bent, moet je twee keer nadenken over het kopen van een parkiet. Parkieten zijn geweldige maatjes; wat betekent dat ze net zo op jouw gezelschap gesteld zijn als jij op dat van hen.

Nagaan waarom je een parkiet neemt

Als je een volwassene bent en je wilt een parkiet voor jezelf, dan is dat een goed begin. Parkieten zijn niet alleen voor kinderen, ook volwassenen kunnen een geweldige relatie hebben met parkieten.

Hier zijn enkele goede redenen om een parkiet te kopen:

- » Je hebt altijd al een parkiet gewild.
- » Je hebt je oog laten vallen op een bepaalde parkiet in de dierenwinkel en bent er verliefd op geworden.
- » Je kind wil heel graag een parkiet en jij (de ouder) bent bereid de volledige verantwoordelijkheid voor de vogel op je te nemen.
- » Je had parkieten als kind, je was er gek op en je wilt er weer een hebben.

Enkele niet-zo-goede redenen om een parkiet te kopen zijn:

- » Je hebt iets nodig wat bij de gordijnen past.
- » Je wilt een vogel en een parkiet is alles wat je je kunt veroorloven.
- » Je wilt een huisdier dat niet lang zal leven voor je kind.
- » Je kat heeft de vorige parkiet opgegeten.
- » Je andere parkiet is gestorven aan een ziekte (je bent er niet mee naar de dierenarts geweest) en je hebt een vervangende vogel nodig.

Als je een parkiet koopt voor een kind, realiseer je dan dat jij waarschijnlijk degene bent die uiteindelijk voor de vogel moet zorgen, zelfs als het kind belooft elke dag de vogel te voeren en water te geven, de kooi schoon te maken, met hem te spelen en van hem te houden. Hoewel je kind misschien de beste bedoelingen heeft, moet jij als ouder er uiteindelijk vaker wel dan niet voor opdraaien.

Parkieten *kunnen* een kind een gevoel van verantwoordelijkheid, medeleven en kameraadschap geven. De kwaliteiten die een kind leert van het zorgen voor een vogel zijn kwaliteiten die hem of haar een leven lang van pas komen. Kinderen die een parkiet hebben (zie figuur 2.1), leren van een ander wezen te houden, ervoor te zorgen, het te respecteren en te onderhouden – en die waardevolle praktijkles duurt tot ver in de volwassenheid. Een parkiet hebben leert ook de belangrijke les die iedereen uiteindelijk moet leren: dat niets het eeuwige leven heeft.

FIGUUR 2.1:

Kinderen en parkieten kunnen goede vrienden zijn, maar je moet wel toezicht op ze houden.

TIP

Ook al is de parkiet wellicht de vogel van je kind, plaats de kooi in een kamer waar de vogel aandacht krijgt van het hele gezin. Leg uit aan je kind dat de vogel eenzaam zal zijn in de slaapkamer van het kind omdat zij het grootste deel van de dag weg is. Als het kind oud genoeg is, zachtvaardig is en respectvol met de vogel omgaat, kun je haar toestaan met de vogel in haar kamer te spelen. Probleem opgelost. (Zie hoofdstuk 6 voor meer informatie over het helpen van je kinderen om veilig met een parkiet om te gaan.)

Weten hoeveel het houden van een parkiet kost

Alle parkietaccessoires die je nodig hebt om te beginnen, zoals een goede kooi, bakjes, speelgoed en een speeltoestel, kunnen een hap nemen uit je budget. Een parkiet kan ergens tussen € 10 en € 25 kosten voor een gewone parkiet, of € 45 tot € 100 of meer voor een Engelse parkiet.

Dan zijn er de uitstapjes naar de dieren- of vogelarts voor de controle van de vogel, iets wat je jaarlijks zou moeten laten doen. Wanneer de arts je vogel leert kennen, zal hij of zij beter in staat zijn om voor je vogel te zorgen in het geval van een ongeluk of ziekte.

Houd verder rekening met rond de € 20 per maand aan voer en accessoires. Je kunt af en toe wat extra speelgoed of traktaties kopen, waardoor de kosten oplopen.

Rekening houden met andere gezinsleden

Als je erover denkt om een parkiet in huis te nemen, ben je het aan de parkiet en de huidige bewoners (of dat nu dieren of mensen zijn) verschuldigd om na te denken over of en hoe iedereen met elkaar overweg kan.

Parkieten mogen niet in de buurt van baby's komen. Parkieten dragen vaak ziektes bij zich die overdraagbaar zijn op mensen met een onderontwikkeld of verzwakt immuunsysteem, waaronder baby's. Hoewel peuters een sterkere immuniteit hebben, begrijpen zij vaak niet dat ze voorzichtig moeten zijn met zo'n fragiele vogel.

Zelfs kinderen die iets ouder zijn kunnen de vogel kwaad doen als de ouder niet kijkt. Het kind kan de vogel uit de kooi laten, proberen hem te vangen of hem iets schadelijks voeren. Wanneer je een parkiet voor een

kind neemt (of als er een kind in huis is), zorg er dan voor dat het kind volwassen genoeg is om de behoeften van het dier te begrijpen, en houd toezicht op het contact van je kind met de vogel.

TIP

Wanneer je de perfecte plek hebt gevonden voor het onderkomen van je nieuwe vogel, gebruik dan felgekleurde tape om een vierkant eromheen te markeren op de vloer, met een paar meter ruimte tussen de tape en de kooi. Maak een regel voor je kind dat hij of zij nooit over de tape mag gaan. Daarmee houd je kleine handjes uit de kooi.

PAS OP

DE AANKOOP UIT 'MEDELIJDEN'

Soms is het verleidelijk om een vogel te kopen die er erg ziek uitziet. Misschien is hij de meest geplukte, zieligste parkiet van het hele stel. De vogel ziet eruit alsof hij elk moment kan omvallen. Je weet wel waar ik het over heb: de vogel die al met één poot in het graf staat.

Deze vogel gaat je niet alleen een fortuin aan dierenartsrekeningen kosten, hij kan ook je andere vogels besmetten met wat voor ziekte hij ook heeft, en de dierenwinkel zet gewoon een andere zielige vogel in zijn plaats. Je bent altijd beter af met vogels die van meet af aan gezond zijn. Natuurlijk, als je heel goed weet waar je aan begint door een zieke parkiet te helpen, dan zeker doen, maar wees wel heel voorzichtig.

Als je echt medelijden hebt met de parkieten in een bepaalde dierenwinkel, dan ben je niet verplicht om naar die winkel te gaan. En koop er in hemelsnaam geen vogels. Je kunt de Dierenbescherming bellen en hopen dat er iets gedaan wordt aan de omstandigheden in die winkel. Je zou ook de eigenaar van de winkel kunnen bellen, dat werkt meestal wel een tijdje.

Een, twee of meer: je parkietenpopulatie uitbreiden

Als je een lieve parkiet wilt die leeft om jou elke dag thuis te zien komen, een parkiet die zo dol op je is dat je nergens in huis kunt gaan of staan zonder dat hij met je meegaat, dan wil je één, en niet meer dan één parkiet. Als je een koppel parkieten neemt, willen ze misschien alleen met elkaar omgaan en zien ze jou als een indringer in hun relatie.

Aan de andere kant, als je een druk leven leidt en je bent de meeste uren van de dag niet thuis, dan kun je overwegen om een koppel te kopen.

BELANGRIJK

Dat je twee of meer parkieten hebt, betekent niet dat ze niet handtam zullen worden of niet van je zullen houden, maar je moet wellicht wat meer je best doen om te laten zien dat je er ook bij hoort.

TIP

Een parkiet in zijn eentje, vooral een mannetje, zal eerder gaan praten. Dit betekent niet dat vogels in een koppel nooit zullen praten; het betekent alleen dat de waarschijnlijkheid dat je ze aan de praat krijgt kleiner is naarmate je meer parkieten hebt.

Kun je drie of meer parkieten in een kooi houden? Als het allemaal mannetjes zijn, heb je een betere kans dat ze met elkaar overweg kunnen. Hoewel poppen (vrouwelijke parkieten) eerder ruzie maken en kibbelen, kunnen drie poppen ook samenleven als ze allemaal tegelijk in een zeer grote kooi of volière zitten. Als je een echt koppel hebt, een mannetje en een pop, wil je er niet nog een vogel bij zetten, tenzij je een zeer grote vluchtkooi hebt van minstens 2 meter lang om een achtervolgde 'rivaal' voldoende ruimte te geven om te ontsnappen; anders kan het bestaande koppel territoriaal worden en de 'indringer' ernstig verwonden of erger.

Twee parkieten kunnen heel schattig met elkaar omgaan als ze elkaar leuk vinden. Ze zullen bij elkaar zitten en elkaars verenkleed strijken. Het mannetje zal een kleine paringsdans doen, op en neer paraderen op de zitstok en met zijn snavel snel tegen de zitstok of een glimmend voorwerp tikken. Ze zullen tegen elkaar kwetteren. Deze gedragingen zijn allemaal manieren waarop parkieten communiceren.

PAS OP

Als parkieten elkaar niet mogen, kan de ene de andere achtervolgen door de kooi en de minder assertieve vogel niet in de buurt van de voer- en waterbakjes laten. De een kan beginnen te trekken aan de staartveren van de ander, die plots gekruld verschijnen aan het uiteinde, en agressiever vechten, tot bloedens toe. Deze parkieten moeten gescheiden worden in twee verschillende kooien en goed in de gaten worden gehouden wanneer ze buiten de kooi zijn, of op verschillende tijden uit hun kooi gelaten worden.

In tegenstelling tot sommige andere diersoorten doden parkieten elkaar zelden, maar het kan gebeuren, vooral als er concurrerende eileggende vrouwtjes in een te kleine behuizing zitten. Parkieten die niet met elkaar kunnen opschieten en die in een te kleine ruimte zijn gehuisvest, kunnen elkaar dodelijk letsel toebrengen. Een nieuwe parkiet die wordt toegevoegd aan een kooi of volière met bestaande vogels kan eveneens een slachtoffer worden. Je moet je vogels in deze situaties heel goed in de gaten houden en een aparte behuizing klaar hebben voor het geval er een probleem ontstaat.

PAS OP

EEN GEGEVEN PARKIET IN DE SNAVEL KIJKEN

Een parkiet cadeau geven is geen goed idee, tenzij je het besproken hebt met de ontvanger en het geschenk geen verrassing is. Je denkt misschien dat je een parkiet cadeau geeft, maar wat je echt geeft is een verantwoordelijkheid van twaalf jaar of meer voor een vogel die de ontvanger misschien niet eens leuk vindt, en vice versa. Houd er rekening mee dat de persoon de parkiet misschien zelf had willen uitzoeken. Misschien heb je hem een blauwe parkiet gegeven en wilde hij een gele. Een cadeaubon voor een dierenwinkel is een betere optie als de ontvanger heeft aangegeven dat hij echt een parkiet wil.

Onthoud: de feestdagen zijn de slechtste tijd om een levend dier te geven aan wie dan ook. Feestdagen zijn traditioneel drukke tijden, met allerlei gedoe en activiteit, en de arme parkiet kan verloren gaan in de drukte. De feestdagen zijn een goed moment om vogelboeken te kopen (zoals dit boek!) of een cadeaubon voor een parkiet en de accessoires die erbij horen.